

Katteveld (Jabbeke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2016L273

December 2016 – Februari 2017

ARCHEOLOGIENOTA MET UITGESTELD TRAJECT
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Wouter Van Goidsenhoven
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2016

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek	6
2.3.2 De aanwezigheid van een archeologische site	8
2.3.3 De waardering van de archeologische site	8
2.3.4 Impactbepaling	8
2.4 Programma van maatregelen voor een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem	8
2.4.1 Aanleiding voor het vooronderzoek	8
2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie	8
2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	9
2.4.4 De resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	10
2.4.5 Onderzoeksstrategie en –methode	10
2.4.6 Onderzoekstechnieken	11
2.4.7 Eventuele afwijkingen van de CGP	12
2.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders	13
2.4.9 Raming inzake tijd en kosten	13
2.4.10 Vondsten	13
2.5 Conclusie	14
Deel 3: Bibliografie	15

FIGURENLIJST (2016L273)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (bron: Geopunt).	5
Figuur 2: advieszone.	10
Figuur 3: voorstel proefsleuven.	12

TABELLENLIJST (2016L273)

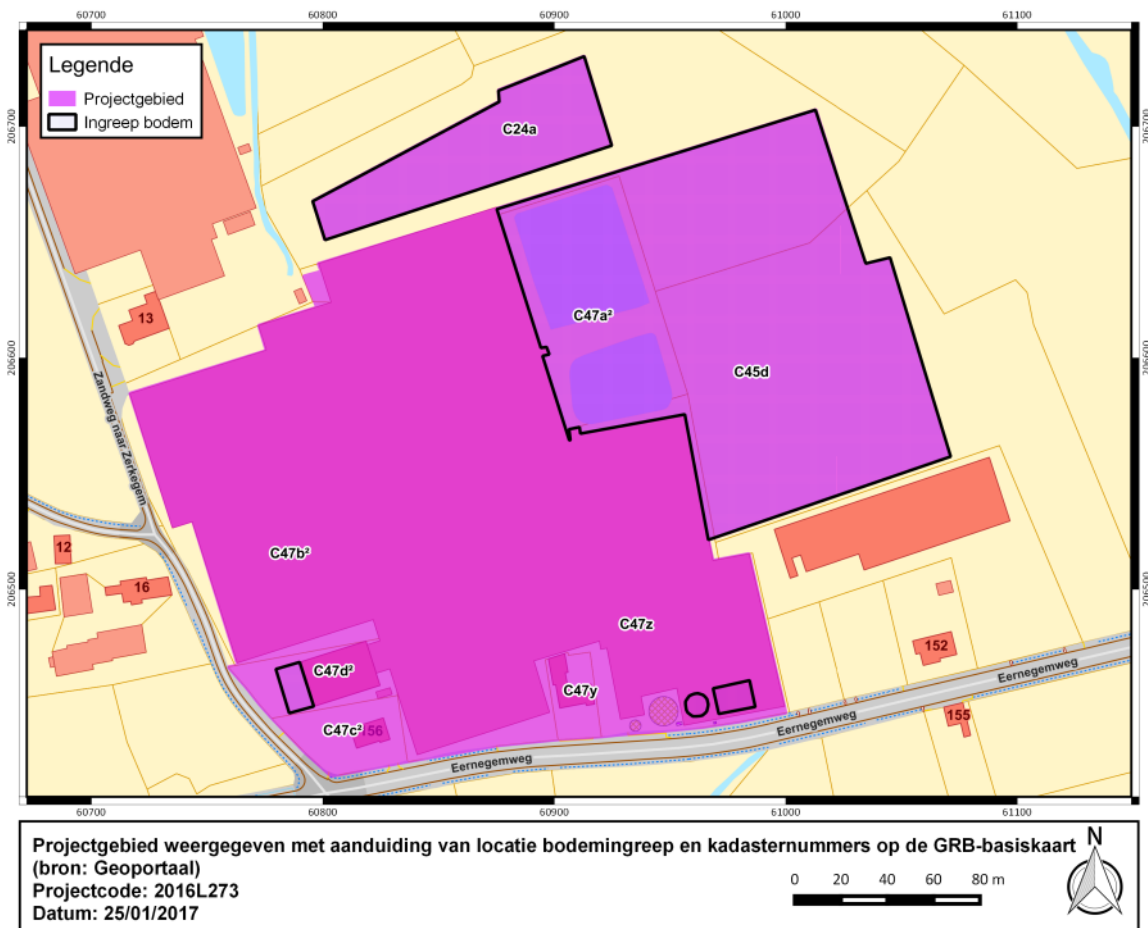
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Topa bvba Eernegemweg 154 8490 Jabbeke	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Jabbeke
	Deelgemeente	/
	Postcode	8490
	Adres	Katteveld
	Toponiem	Katteveld
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 60672 Y _{min} = 206410 X _{max} = 61149 Y _{max} = 206741
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Jabbeke, Afdeling 6, Sectie C, nr's 24a, 45d, 47a ² , 47b ² , 47c ² , 47d ² , 47y, 47z Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (bron: Geopunt).

2.2 Synthese

Aan Katteveld in Snellegem, deelgemeente van Jabbeke in de provincie West-Vlaanderen, plant men de aanleg van serres, een lagune en bijhorende infrastructuur. Deze werken worden uitgevoerd binnen het kader van een uitbreiding van de bestaande auberginekwekerij; ze houden in dat het productieareaal van 3.5 ha naar 5.5 ha wordt vergroot. De totale oppervlakte van de geplande ingreep in de bodem bedraagt 2.7ha. Voor de aanleg van de serres wordt gewerkt met funderingsvoetjes tot 40cm diepte (25 à 50 cm breedte); de lagune wordt tot 1.5m diep aangelegd.

Het projectgebied ligt in de zandstreek buiten de Vlaamse Vallei en bestaat uit een eolische afzetting (zand tot zandleem) van het Weichseliaan en mogelijk Vroeg-Holoceen. Het Digitale Hoogtemodel Vlaanderen geeft aan dat dit perceel gemiddeld op een hoogte van 11m TAW ligt. De bodem bestaat uit matig natte zandbodem met duidelijke B horizont. Archeologische resten kunnen hier dus direct onder de teelaarde verwacht worden.

Historisch onderzoek wees uit dat Snellegem een belangrijke rol speelde in de geschiedenis van West-Vlaanderen en algemeen beschouwd wordt als de oudste nederzetting in de Brugse vlakte. Snellegem was een Merovingisch kroondomein met als centrum van de fiscus 'het Oosthof', waar de vertegenwoordiger van het Merovingisch gezag resideerde. Waarschijnlijk werd in het midden van de 7de eeuw een eerste kerk gebouwd nabij de centrale hoeve van de fiscus. Wellicht is dit de eerste kerk van kustgouw Vlaanderen en was ze de moederkerk van vele kerken in de buurt.

Er werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd binnen de grenzen van het projectgebied. De CAI toont aan dat er in de omgeving van het projectgebied wel talrijke archeologische indicatoren aanwezig zijn. In de dorpskern van Snellegem (ca. 1km ten oosten van het projectgebied) werden

archaeologica aangetroffen uit het neolithicum, de Late La Tène, de Romeinse tijd en de vroege Middeleeuwen bij een opgraving in 1992 (CAI ID305876). Sporen uit de Metaaltijden werden in de omgeving (op minder dan 1 km afstand van het plangebied) aangetroffen bij luchtfotografische prospectie in de vorm van circulaire grafheuvels (CAI ID 154853, 154783 en 154796). Ter hoogte van de dorpskernen van Zekegem en Snellegem werd bij controles van werken sporen uit Karolingische en Merovingische perioden aangetroffen (CAI ID 300044 en 305950). Zo'n 200m ten zuidoosten van het projectgebied bevindt zich volgens cartografische bronnen een laat middeleeuwse site met walgracht (CAI ID 304988).

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan gesteld worden dat het archeologisch potentieel van het plangebied reëel is; er zijn geen argumenten voorhanden die de afwezigheid van archaeologica in het projectgebied aantonen. Omwille van deze vaststelling is verder onderzoek aangewezen.

2.3 Gemotiveerd advies

2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Het bureauonderzoek heeft geen argumenten aangebracht waarom verder onderzoek niet zinvol zou zijn. Het archeologisch potentieel van de locatie aanzienlijk is omwille van het landschappelijk kader, tevens is het bodemarchief over de gehele oppervlakte (met ingreep in bodem) bedreigd door de geplande werkzaamheden. Hierdoor is verder onderzoek noodzakelijk. Gelet op het uitgesteld traject dient het vooronderzoek uitgevoerd te worden na het verkrijgen van de bouwvergunning.

Met betrekking tot dit dossier wordt een proefsleuvenonderzoek aanbevolen.

In wat volgt wordt uitvoerig afgewogen en beargumenteerd waarom deze onderzoeksmethodes geadviseerd worden, conform artikel 5.2 van de Code Goede Praktijk.

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

In het geval van “Jabbeke Katteveld” is verder doorgedreven archiefonderzoek niet aangewezen. De informatie die kan afgeleid worden uit de verschillende, geraadpleegde historische kaarten wijst op het continue rurale karakter van de projectlocatie. Vanuit deze redenering is verder doorgedreven bronnenonderzoek van geen nut.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk booronderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond (cf. zandwinning e.d.)

Dit is echter niet het geval te Jabbeke Katteveld. De bodemkaart van Vlaanderen en de Quartairgeologische kaart tonen duidelijk aan welke bodemsamenstelling verwacht moet worden. Tevens moet er rekening gehouden worden dat bij verder onderzoek met ingreep in de bodem de bodemkundige opbouw eveneens geregistreerd en bestudeerd kan worden binnen een ruimer kader, door middel van strategisch aangelegde profielkolommen.

Er wordt in het geval van Jabbeke Katteveld geen complexe bodemsituatie verwacht, en bovendien bevindt het projectgebied zich niet in een zogenaamde 'gradiëntsituatie', waar een verhoogde verwachting naar steentijden geldt.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters of kastelen en bunkers, maar ook ovens of baksteen- en metaalconcentraties.

In het geval van "Jabbeke-Katteveld" is de toepassing van deze onderzoeksmethode van geen nut. Het betreft een ruraal gebied waar in hoofdzaak restanten kunnen verwacht worden van landelijk gebruik en bewoning in het verleden. Er zijn, op basis van het bureauonderzoek, geen redenen om aan te nemen dat er zich nog grote stenen of metalen structuren in de ondergrond bevinden. Een geofysisch onderzoek op deze planlocatie zou een overbodige kost betekenen.

-verkennd en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennd archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele steentijdvindplaatsen in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waardering kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten of een opgraving in functie van steentijdsites. Hierbij moet erop gewezen worden dat de aandacht bij deze vorm van onderzoek niet zozeer uitgaat van eigenlijke artefacten (bv. pijlpunten of bewerkte klingen) maar eerder concentraties debitageafval als uitgangspunt hebben. Dit gegeven impliceert dat bewaarde steentijdvindplaatsen gezocht moeten worden op landschappelijke locaties waar de kans op afgedekte archeologie reëel is.

In het geval van "Jabbeke Katteveld" is een boorcampagne met als doel de lokalisatie en waardering van steentijdvindplaatsen niet aangewezen. Gezien de landschappelijke en archeologische data op een generieke verwachting met betrekking tot prehistorische gemeenschappen wijst, is een booronderzoek op dit terrein weinig zinvol.

-veldkartering: een veldkartering of "field-walking" bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur aangewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaën met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Op het projectgebied "Jabbeke Katteveld" is een veldkartering weinig zinvol. Hoewel hier opgelet moet worden voor een zelffulfilling prophecy zijn er geen aanwijzingen voor een bewaarde vondstenconcentratie uit de steentijd op het terrein. Zowel op basis van de landschappelijke gegevens alsook de gekende archeologische indicatoren is het verwachtingspatroon niet hoger dan generiek. De resultaten van dit onderzoek zouden bijgevolg nooit in verhouding kunnen staan tot de financiële kost ervan. Een debat omtrent de systematische toepassing en methodologie van deze onderzoeksmethode dringt zich echter op.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek met ingreep in de bodem heeft (net als proefputten in stedelijke context) als doel steekproefsgewijs het terrein archeologisch te inventariseren en vanuit de resultaten van dit vooronderzoek wetenschappelijk beargumenteerde uitspraken te doen over het al dan niet overgaan tot een (gedeeltelijke) vlakdekkende opgraving. Standaard wordt bij een proefsleuvenonderzoek tussen de 10% en 12,5% van het terrein archeologisch geïnventariseerd.

Normaliter worden de proefsleuven ingeplant in een regelmatig patroon om zo tot een wetenschappelijk verantwoorde inschatting van de archeologische aanwezigheid te komen.

In het geval van “Jabbeke Katteveld”, waar een klassieke sporenarcheologie tot de verwachting behoort, is dit de aangewezen onderzoeksmethode om het bodemarchief archeologisch te evalueren. Op basis van de bekomen resultaten kan een verantwoorde inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel en eventueel verder te nemen stappen inzake archeologisch vervolgonderzoek.

2.3.2 De aanwezigheid van een archeologische site

Het bureauonderzoek heeft tot op heden nog niet kunnen aantonen dat het terrein vrij is van archeologische relictten. Verder onderzoek is noodzakelijk om een gefundeerde uitspraak te kunnen doen over het bodemarchief. Indicatoren wijzen op een aanzienlijk archeologisch potentieel.

2.3.3 De waardering van de archeologische site

Niet van toepassing, cf. punt 2.3.2

2.3.4 Impactbepaling

Voor de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig erfgoed met zekerheid bepaald kan worden dient het bodemarchief eerst geïnventariseerd te worden, cf. punt 2.3.2

2.4 Programma van maatregelen voor een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

2.4.1 Aanleiding voor het vooronderzoek

Cfr. supra, 1.1.6 in het verslag van resultaten van het bureauonderzoek.

2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor een prospectie door middel van parallelle proefsleuven werd afgetoetst aan de criteria opgenomen in artikel 5.3.

-mogelijk: het terrein is vrij toegankelijk. Er zijn geen obstakels waardoor een proefsleuvenonderzoek niet uitgevoerd zou kunnen worden na de geplande sloop van een deel van de serre.

-nuttig: er zijn geen aanwijzingen om aan te nemen dat het bodemarchief verstoord is. Het assessment heeft aangetoond dat het projectgebied een zeker archeologisch potentieel heeft. Enkel door middel van een proefsleuvenonderzoek kan een gedegen beslissing genomen worden in functie van in- of ex-situ bewaring van de aanwezige archaeologica.

-schadelijk: een terreininventarisatie door middel van proefsleuven is de enige manier om een degelijke inschatting te maken in functie van het archeologisch potentieel. Aangezien de mate van spoorbewerking in een proefsleuvenonderzoek beperkt is blijven de eventuele relictten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: gelet op het feit dat de geplande werken een vergaande ingreep in de bodem impliceert moet uitgegaan worden van een scenario waarbij in-situ bewaring onmogelijk is op het overgrote deel van het terrein. Dit zijn enerzijds het egaliseren van het terrein, anderzijds de puntverstoringen van de 600 funderingsvoetjes die een sterke versnippering teweeg kunnen brengen aan het archeologisch potentieel. Niet enkel het volume van de funderingsvoetjes veroorzaken een verstoring maar ook de

plaatsing zal ervoor zorgen dat er gemakkelijk het dubbele aan grondvolume zal worden verstoord.¹ Gelet op de aantrekkelijke landschappelijke situatie is de kans op aantreffen van archeologie reëel.

2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van de terreininventarisatie door middel van proefsleuven is een inschatting maken van het archeologisch potentieel binnen het projectgebied. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

- wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?
- in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Zijn er tekenen van erosie? Is er sprake van een grote mate van verstoring?
- kunnen uitspraken gedaan worden over het al dan niet aanwezig zijn van (een) begraven bodem(s)?
- zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.
- wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?
- wat is de relatie tussen de bodem en het landschap?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
- zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting? Op welke manier is het erf/nederzetting en het omliggende cultuurlandschap ingericht? Hoe is alles gestructureerd?
- zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte?
- indien er sprake is van begravingen: wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?
- wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale geschiedenis?
- voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maw is behoud in situ mogelijk?)
- voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:
 - ° wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?

¹ Huisman, *et al* (2011).

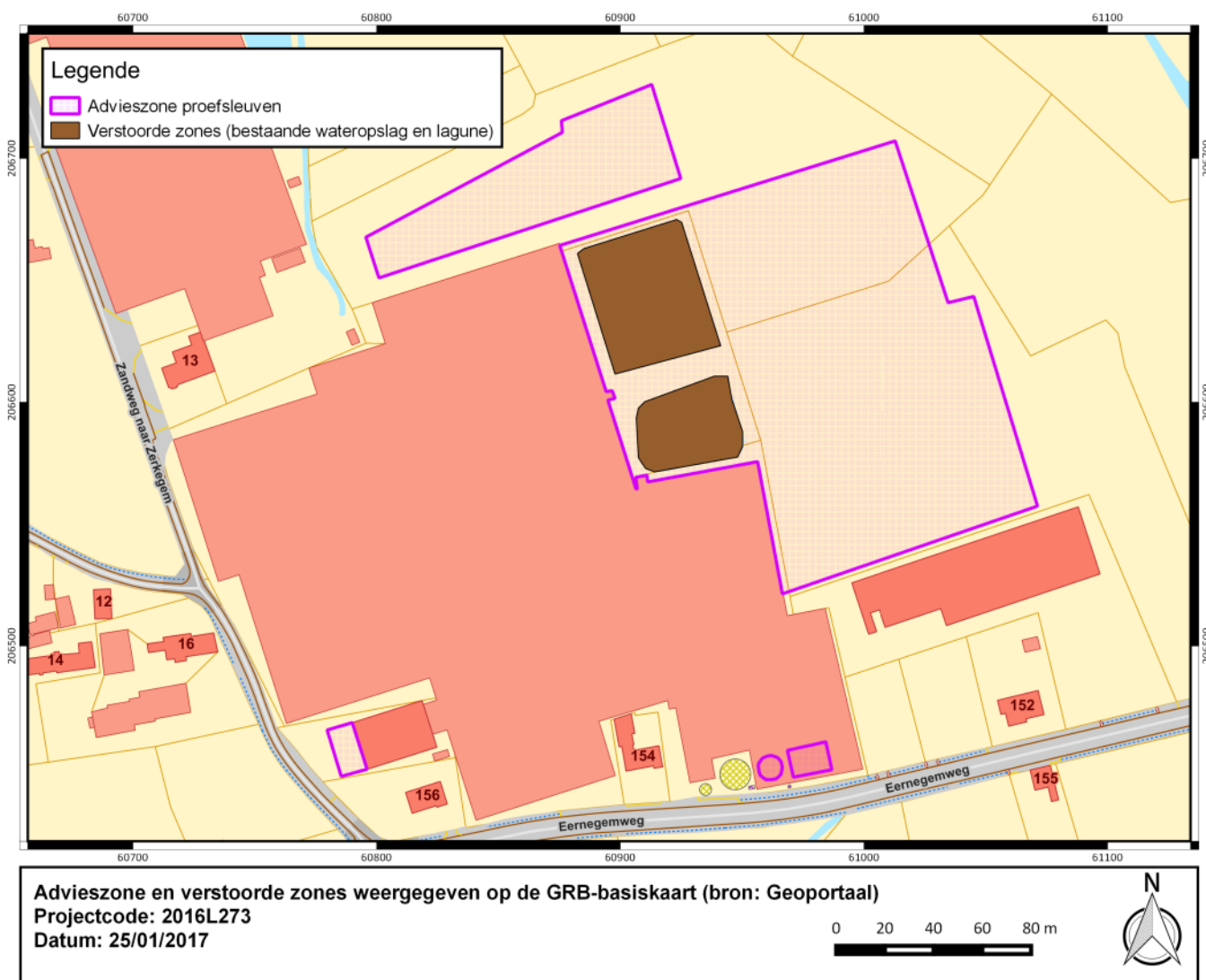
- ° welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
- ° welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- ° zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

2.4.4 De resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Met betrekking tot de projectlocatie “Jabbeke Katteveld” is reeds een bureauonderzoek uitgevoerd (projectcode: 2016L273). De resultaten van dit bureauonderzoek wijzen op een beduidend archeologisch potentieel van de planlocatie. Gelet op de aard van de geplande werken moet uitgegaan worden van een grondige verstoring van delen van het plangebied.

2.4.5 Onderzoeksstrategie en –methode

Op basis van de bureaustudie kunnen enkele zones afgebakend worden op het plangebied waar terreininventarisatie van geen nut zou zijn. Het betreft de zones waar momenteel een waterlagune en wateropslag aanwezig zijn, uitgegraven tot op diepte van respectievelijk 1.5 en 5m. Gezien binnen de grenzen van het projectgebied klassieke sporenarcheologie verwacht wordt, is het niet aangewezen om deze zones archeologisch te onderzoeken. In het beste geval kan hier de onderkant van een waterput worden aangetroffen.

Figuur 2: advieszone.

Het bedreigde terrein dient eerst integraal archeologisch geïnventariseerd te worden door middel van proefsleuven. Er kan niet van een in-situ bewaring uitgegaan worden voor het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd is. Ook om de modaliteiten te bepalen waarin een in-situ bewaring wel mogelijk zou zijn, is verder onderzoek aangewezen.

De totale oppervlakte van het terrein bedraagt ca. 2.7 ha. De volgende delen zijn bedreigd door de geplande werken:

- Zone 1: de nieuwe waterlagune: 3800m²
- Zone 2: nieuwe serres: 17300m² (excl. de verstoorde zones)
- Zone 3: uitbreiding van de loods: 220m²
- Zone 4: sloop van de serre en constructie van de watertank: 340m²

De te onderzoeken zone is in het totaal 21660m² groot.

Er zijn geen aanwijzingen voor een complexe bodemkundige situatie. Er moet uitgegaan worden van een situatie waarbij op zoek gegaan wordt naar bodemsporen en niet zozeer vondstenconcentraties. Er moet uitgegaan worden van een proefsleuvenonderzoek op sites zonder een complexe verticale stratigrafie conform de Code van Goede Praktijk artikels 8.6 en 8.6.2.

De meest geschikte onderzoekstrategie is deze bestaand uit continue, parallelle proefsleuven. Het proefsleuvenonderzoek dient een statistisch representatief deel van het terrein te inventariseren. Dit deel dient groot genoeg te zijn om de resultaten te extrapoleren naar de rest van het bedreigde terrein. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig parallel patroon om zo een gedegen dekking te verkrijgen en argumentering te geven met betrekking tot de rest van het plangebied. Zones 3 en 4 worden onderzocht dmv. strategisch geplaatste proefsleuven (waarbij niet afgeweken wordt van de vooropgestelde dekkingsgraad uit de CGP).

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het rapport wordt opgeleverd. Criteria die gehanteerd zullen worden om te bepalen in welke situaties bepaalde onderzoekshandelingen alsnog niet uitgevoerd moeten worden zijn hier niet van toepassing.

2.4.6 Onderzoekstechnieken

Het onderzoeksgebied is ca. 21660m² groot. De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan (d.i. ca. 2166m²) met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant (= ca. 541m²). De kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven om de onderzoeksvragen te beantwoorden.

Voor het eigenlijke terreinwerk aanvang neemt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen, hetzij van de initiatiefnemer, hetzij via een KLIP-melding. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de werken (hetzij digitaal, hetzij analoog).

In dit dossier wordt best gekozen voor parallelle continue proefsleuven in functie van een efficiënt grondverzet. De proefsleuven dienen aangelegd te worden met een maximale tussenafstand van 15m as op as. De inplanting van de proefsleuven is vrij te bepalen door de veldwerkleider aangezien deze niet gebonden zijn door een uitgesproken reliëf. Er wordt voorgesteld om, in functie van efficiënt grondverzet, met oost-west georiënteerde sleuven te werken. De eigenlijke locatie van de sleuven wordt bepaald door de veldwerkleider, van de vooropgestelde dekkingsgraad kan niet afgeweken worden.

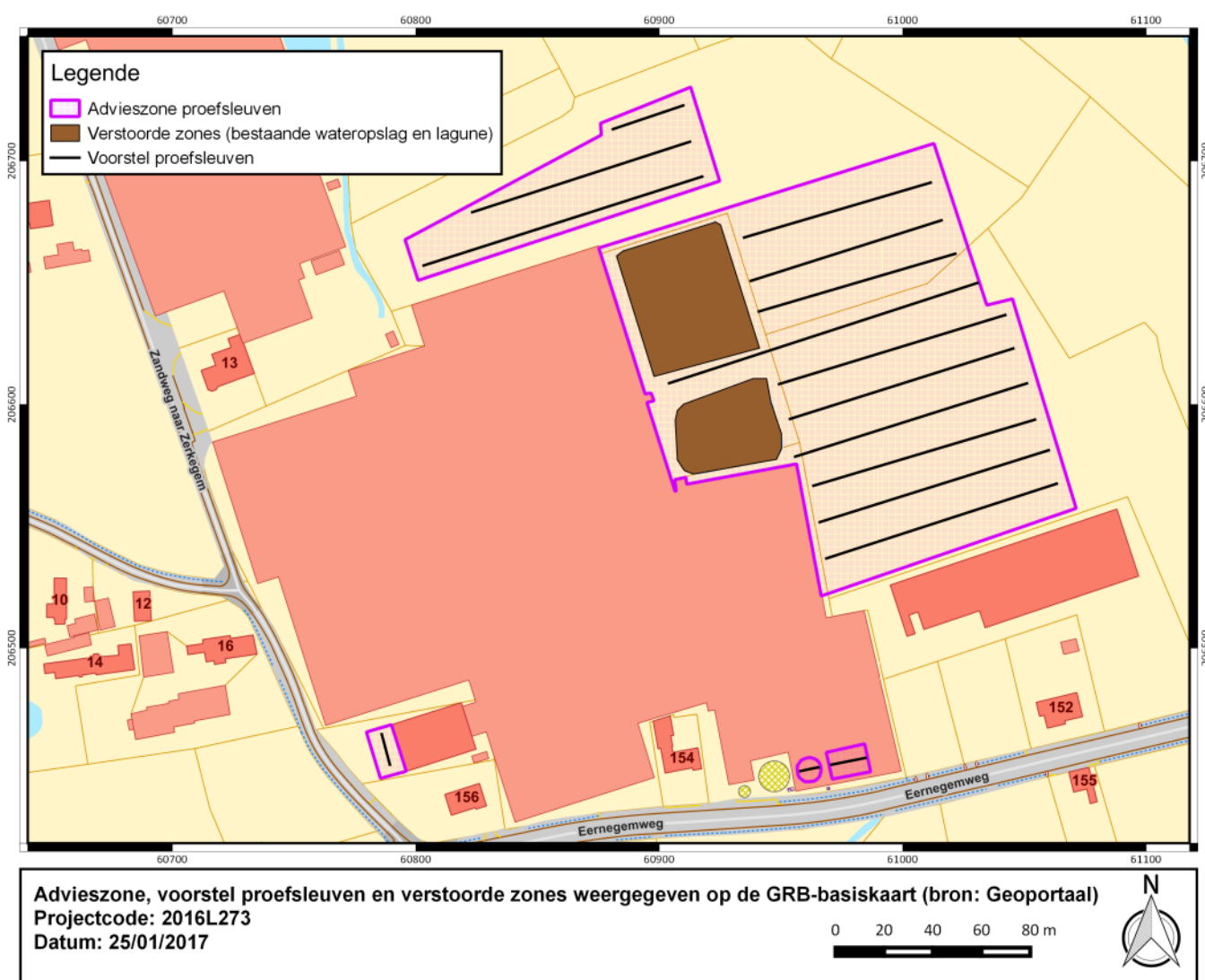
De sleuven worden aangelegd door een graafmachine met platte bak. Deze machine dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen (bv. Hitachi Zaxis 210,

Caterpillar 323DL,...). De minimale breedte van de kraanbak is 2m. De sleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek dienen profielkolommen aangelegd te worden. Deze worden geïnterpreteerd door de aardkundige. Minimaal wordt één profielkolom per 40m sleuf aangelegd, in geschrapt patroon. Deze profielen hebben als doel de opeenvolging van de bodemlagen, alsook de variatie in samenstelling te registreren en te interpreteren. Ze worden tot minstens 40cm in het ongeroerd sediment uitgegraven. Ze worden geïnterpreteerd door de aardkundige.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd. Na het proefsleuvenonderzoek wordt het terrein terug in oorspronkelijke staat hersteld.

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Figuur 3: voorstel proefsleuven.

2.4.7 Eventuele afwijkingen van de CGP

Voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

-een veldwerkleider onder toezicht van een erkend archeoloog, deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen van de Code van Goede Praktijk.

-één assistent-archeoloog, voldoende aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Het projectteam wordt bijgestaan door een aardkundige. Deze ondersteunt de archeologen bij de aanleg van de proefsleuven en bij de interpretatie van de bodemprofielen en waargenomen fenomenen. Hij/zij rapporteert over de bodemkundige waarnemingen.

Conform de Code van Goede Praktijk, artikel 9.3, ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider, dit in overleg met de aardkundige waar relevant. In de opmaak van de raamprijs moet een stelpost natuurwetenschappelijk onderzoek voorzien worden die kan aangesproken worden indien nodig.

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van een erkend archeoloog.

2.4.9 Raming inzake tijd en kosten

-Tijd:

Veldteam

-4 dagen veldwerkleider

-4 dagen RTS-medewerker

-4 dagen assistent archeoloog

Graafmachine

-4 dagen aanleg

-2 dagen dichtten

Aardkundige

-1 dag terrein

-1 dag rapportage

Verwerking

-2 dagen assessment

-2 dagen vondstverwerking/plannen

-8 dagen rapportage

-Kosten:

18115 euro excl. BTW + 10% NWO

2.4.10 Vondsten

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch proefsleuvenonderzoek, conform artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Ten laatste bij de startvergadering met alle betrokken partijen worden duidelijke afspraken gemaakt omtrent de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, relevante onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van het eindrapport vind

overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder ervan.

2.5 Conclusie

De opdrachtgever plant de realisatie van een serre, waterlagune en bijhorende infrastructuur te Snellegem, Jabbeke. De werkzaamheden vormen een bedreiging voor het bodemarchief. Gelet op het aantrekkelijk landschappelijk kader van het projectgebied is het archeologisch potentieel mogelijk groot. Omwille van het potentieel en de geprojecteerde impact van de werken is verder onderzoek noodzakelijk in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

D.J. Huisman, J. Bouwmeester, G. de Lange, Th. van der Linden, G. Mauro, D. Ngan - Tillard, M. Groenendijk, T. de Ridder, C. van Rooijen, I. Roorda, D. Schmutzhart, R. Stoevelaar (2011). De invloed van bouwwerkzaamheden op archeologische vindplaatsen. *Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.*